

Президія НАН України розглянула

Перед початком чергового засідання Президії НАН України 30 травня 2018 року академік НАН України Б.Є.Патон згідно з Указом Президента України від 19 травня 2018 року № 135 за вагомий особистий внесок у розвиток вітчизняної науки, зміцнення науково-технічного потенціалу України, багаторічну сумлінну працю і високий професіоналізм вручив провідним ученим НАН України державні нагороди з нагоди Дня науки.

Далі члени Президії НАН України та запрошені заслухали й обговорили наукові повідомлення молодих учених НАН України:

– старшого наукового співробітника Інституту прикладної математики і механіки НАН України кандидата фізико-математичних наук В.В.Грушковської на тему: «Безградієнтні алгоритми керування для задач динамічної оптимізації»;

– наукового співробітника Інституту геофізики ім.С.І.Субботіна НАН України кандидата фізико-математичних наук Ю.В.Семенової на тему: «Моделювання реакції ґрунтів на сейсмічні впливи для забезпечення сейсмостійкості споруд за європейськими стандартами»;

– старшого наукового співробітника Національного наукового центру «Харківський фізико-технічний інститут» кандидата фізико-математичних наук І.В.Кирилліна на тему: «Механізми відхилення пучків високоенергетичних заряджених частинок зігнутими кристалами. Теорія та експерименти ЦЕРН».

В обговоренні взяли участь академік НАН України Б.Є.Патон, заступник академіка-секретаря Відділення математики НАН України член-кореспондент НАН України А.Г.Нікітін, академік-секретар Відділення фізики і астрономії НАН України академік НАН України В.М.Локтев, перший віце-президент НАН України, голова Секції фізико-технічних і математичних наук НАН України академік НАН України А.Г.Наумовець, директор Головної астрономічної обсерваторії НАН України академік НАН України Я.С.Яцків, директор Інституту геофізики ім.С.І.Субботіна НАН України академік НАН України В.І.Старостенко, заступник директора Інституту геофізики ім.С.І.Субботіна НАН України член-кореспондент НАН України О.В.Кендзера, голова Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій при Кабінеті Міністрів України, завідувач відділу Інституту загальної та неорганічної хімії ім.В.І.Вернадського НАН України академік НАН України А.Г.Білоус, радник Президії НАН України, почесний директор Інституту магнетизму НАН України та МОН України академік НАН України В.Г.Бар'яхтар, віце-президент НАН України, директор Інституту теоретичної фізики ім.М.М.Боголюбова НАН України академік НАН України А.Г.Загородній.

За підсумками обговорення доповідей Президія НАН України прийняла рішення: згідно з Порядком конкурсного відбору молодих учених НАН України для виступів на засіданнях Президії НАН України та надання цільового фінансування з метою підтримки їх наукових досліджень схвалити отримані наукові результати, викладені у наукових повідомленнях молодих учених Інституту прикладної математики і механіки НАН України, Інституту геофізики ім.С.І.Субботіна НАН України і Національного наукового центру «Харківський фізико-технічний інститут» й доручити Комісії по роботі з науковою молоддю НАН України разом із Науково-організаційним відділом Президії НАН України врахувати результати розгляду наукових повідомлень при підготовці проекту постанови Президії НАН України «Про відкриття у 2019 році додаткових відомчих тем для молодих учених-доповідачів» та передбачити додаткові кошти на ці теми.

Потім учасники засідання заслухали і обговорили доповідь завідувача відділу плазмово-шлакової металургії Інституту електрозварювання ім.Є.О.Патона НАН України члена-кореспондента НАН України В.О.Шаповалова «Наукові основи дугових адитивних технологій у спецелектрометалургії та електрозварюванні».

У доповіді та виступах академіка НАН України Б.Є.Патона, заступника директора Інституту проблем матеріалознавства ім.І.М.Францевича НАН України академіка НАН України С.О.Фірстова, завідувача відділу Фізико-технологічного інституту металів та сплавів НАН України академіка НАН України В.І.Дубодєлова, академіка-секретаря Відділення фізико-технічних проблем матеріалознавства НАН України, заступника директора Інституту електрозварювання ім.Є.О.Патона НАН України академіка НАН України Л.М.Лобанова, академіка-секретаря Відділення фізики і астрономії НАН України академіка НАН України В.М.Локтева, голови Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій при Кабінеті Міністрів України, завідувача відділу Інституту загальної та неорганічної хімії ім.В.І.Вернадського НАН України академіка НАН України А.Г.Білоуса було проаналізовано стан адитивних технологій та роль української науки у розвитку цього напрямку й відзначено, що розвиток цих технологій в Україні знаходиться на початковому етапі. Тому наукові дослідження та розробки у цій галузі, а також їх впровадження у вітчизняній промисловості є на сьогодні важливими та актуальними.

Наголошувалося, що практичні застосування адитивних технологій відносяться, в першу чергу, до актуального напрямку науково-технічного прогресу – отримання 3D-виробів металевих матеріалів з особливими властивостями. У цій галузі науки важливим є напрям досліджень, який має дати нові знання не лише з формоутворення, а й управління ліквіацією, тобто

неоднорідністю хімічного складу, та структурою металів від монокристалічної до дрібнозернистої. Яскравим прикладом такого управління структурою є практична реалізація технології вирощування надвеликих монокристалів тугоплавких металів.

Як було підкреслено, в Україні слід ширше використовувати можливості адитивних технологій для створення новітньої військової техніки, проведення ремонтних робіт у польових умовах. Найвний в Інституті електрозварювання ім.Є.О.Патона НАН України значний досвід діяльності у цій галузі має сприяти ефективному пошуку відповідних партнерів та замовників.

З метою подальшого розвитку адитивних технологій в Україні та забезпечення їх конкурентоспроможності було рекомендовано збільшити кількість контрактних робіт, а також активізувати участь у міжнародних проектах і налагодженні контактів з ученими Європи, США, Китаю за цим важливим напрямом роботи.

Президія НАН України ухвалила відповідний проект постанови.

Крім того, Президія НАН України розглянула заходи з виконання завдань та врахування пропозицій і зауважень, висловлених на Загальних зборах НАН України 26 квітня 2018 року; прийняла рішення про заснування премії імені О.І.Ахієзера НАН України, яка присуджуватиметься за видатні наукові роботи в галузі теоретичної фізики та фізики плазми по Відділенню ядерної фізики та енергетики НАН України починаючи з 2018 року; затвердила оновлений склад Комітету з питань біоетики при Президії НАН України та призначила його головою академіка НАН України О.О.Кришталя; у зв'язку зі змінами у Положенні про стипендії Президента України для молодих вчених», затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 23.08.1994 № 582, погодила оновлений Порядок проведення конкурсу на здобуття стипендій Президента України для молодих вчених; ухвалила Положення про гранти НАН України дослідницьким лабораторіям/групам молодих вчених НАН України для проведення досліджень за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки; з метою увічнення пам'яті видатного вченого, засновника і першого директора Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України підтримала пропозицію Відділення хімії НАН України про присвоєння цій науковій установі імені академіка НАН України В.П.Кухаря; внесла зміни до складу редакційної колегії загальноакадемічного журналу «Наука та інновації»; також було розглянуто низку кадрових і організаційних питань й прийнято рішення про нагородження відзнаками Національної академії наук України.